

VEČERNIK

POŠTNA PLACA V GOTOVINI

Leto XIV.
Štev. 37

TELEFON UREDNISTVA: 25-67
POSLOVALNICA: UPRAVE: 25-67 in 28-67
POŠTNI CEKOVNI RAČUN: 11.409

Maribor, četrtek 15. februarja 1940

NAROČNINA NA MESEC
Prejeman v upravi ali po pošti 14 din.
dostavljen na dom 16 din, tujina 30 din

Cena
din 1—

Priprave za spopad s Sovjetsko zvezo

Ostra reakcija na sklenitev nemško-sovjetskega gospodarskega sporazuma — Pomoč Finski, a glavno bojišče na Bližnjem vzhodu — General Weygand pripravlja vojsko milijon mož — Zaskrbljenost v Italiji

RIM, 15. februarja, Ass. Press. Na poučenem mestu se na podlagi zanesljivih italijanskih informacij zatrjuje, da je sklenitev gospodarskega sporazuma med Nemčijo in Sovjetsko zvezo odstranila na angleški strani zadnje pomisleke proti čimprejšnji izvedbi sklepov seje zavezniškega vrhovnega sveta v Parizu, po katerih je treba tudi Sovjetsko zvezo smatrati za sovražno silo, enako kakor Nemčijo. Anglija in Francija bosta zato, tako se pričakuje, že v prihodnjih dneh nudili Finski potrebno pomoč za njen odpor proti sovjetskim napadom. Obenem bosta sprejeli med svoje vojne cilje obnovitev stare meje Poljske nasproti Sovjetski zvezi in obnovitev Finske, ako bi kljub vsemu podlegla. Vendar menijo tu, da Finska ne bo glavno bojišče zaveznikov proti Sovjetski zvezi, ampak bo vse večja pažnja posvečena Bližnjemu vzhodu, zlasti Kavkazu in Črnemu morju. Po italijanski sodbi je izbruh sovražnosti v tem delu sveta tako rekoč izogiben in so v teku že glavne priprave za napad. Zavezniki so se odločili za to bojišče pred finski zaradi tega, ker imajo tu prost dohod od vseh strani in bo tudi dovoz črt, večinoma iz dominionov in kolonij, dosti varnejši in nageljši, kakor bi bil na Finsko, kjer bi ga bilo treba šefi izsiliti, bodisi z napadom na Petsamo in Murmansk z morja, bodisi s priiskom na Norveško in Švedsko.

BOJ PROTI BOLJŠEVIZMU NEIZOGIBEN

LONDON, 15. febr. Exchange Telegraph. Angleški listi živahno razpravljajo o novem gospodarskem razmerju med Nemčijo in Sovjetsko zvezo in naglašajo, da je sovjetsko gospodarstvo prišlo daleč pod nemško vrhovno upravo in vsa Sovjetska zveza postala le nemška gospodarska domena. Zaradi tega se na gospodarski ravni vračanje, koliko črna moreta zavezništva še delati razloček med Nemčijo in Sovjetsko zvezo? Akcija proti Nemčiji bi bila le polovičarska, ako se ne bi raztegnila tudi proti Sovjet-

ski zvezi. Mimo tega ne bo mogoče izvesti nove organizacije Evrope in sveta, ako ne izgine istočasno z nemškimi nacionalnim socializmom tudi boljševizem. Nova ureditev, ki bo mogla stoneti samo na principih demokracije, bo nujno zahtevala poleg demokracije Nemčije tudi demokracijo Rusije. Zaradi tega je boj Fincev boj za ista načela in za isto bodočnost, kakor je boj zaveznikov proti Nemčiji. Zavezniki tudi računajo, da bodo našli pri teh svojih prizadevanjih popolno razumevanje pri mnogih narodih, ki so bili doslej izven konflikta, a jim skrb za bodočnost nalaga enake cilje.

GENERAL WEYGAND

poveljnik zavezniških čet na Bližnjem vzhodu

ODMEV ZBIranja ČET V ITALIJI

RIM, 15. febr. Stefani. Italijanski listi posvečajo veliko pozornost prihodu avstralskih in novozelandskih čet v Suez. Stevilo zavezniške vzhodne armade javnosti ni znano, a italijanski listi menijo, da znaša že sedaj okoli pol milijona. Stavljena je iz angleških ednic, indijskih čet, senegalskih strelcev in sedaj še Av-

stralcev in Novozelancev. Vse kaže, da je namen generala Weyganda zbrati čimprej milijon mož.

RIM, 15. febr. Exchange Telegraph. Vojaške priprave zaveznikov na Bližnjem vzhodu spremljajo v Italiji z izredno veliko pozornostjo, a tudi z odkritim nezadovoljstvom. Posebno ustvarja v Italiji nezadovoljstvo zbiranje zavezniških čet v Egiptu in okoli Sueškega prekopa. Mir v tem delu Sredozemlja je za Italijo, katere pot v Vzhodno Azijo vodi skozi Suez, največjega pomena. Zbiranje čet prav na tem mestu pomeni zato tudi ogražanje italijanskih interesov. Prav tako pa ima Italija interese tudi na Črnem morju.

NAPOVED NOVIH TRANSPORTOV

LONDON, 15. febr. Reuter. Po poročilu iz Novega Zelanda se pripravlja tam odpošiljatev drugega transporta novozelandskih čet. Priprave so v teku in bodo dokončane najbrže že v teku enega tedna. Avstralske čete, ki so prispele v Suez, so bile odposlane dalje v Palestino, kamor so že dospele.

EDENOVA POTOVANJA

LONDON, 15. febr. Reuter. V uradnih krogih še ni potrjena vest, da namerava minister za dominione Eden obiskati Ankaru.

Finci se umikajo s prvih položajev

Tudi finska uradna poročila priznavajo izgubo prvih postojank v Mannerheimovi črti — Priprave za nujno zavezniško pomoč

MOSKVA, 15. februarja, Havas. Agencija Tass poroča: Poročilo leningrajskega poveljstva od včeraj pravi: Izvidniška aktivnost in na mnogih odsekih živa aktivnost pehote in topništva. Na Karelski ožini se razvija sovjetska akcija z uspehom. Sovražnik se umika z velikimi izgubami, ker ne more vzdržati pristijske sovjetske čet. Sovjetskim četam se je 14. februarja posrečilo zavzeti 16 sovražnih utrd, med njimi 8 betoniranih in opremljenih s topovi. Sovjetsko letalstvo je z uspehom napadlo sovražno pehoto in bojne objekte. Prav tako je vršilo tudi izvidniško službo.

FINCI PRIZNAVAJO UMIK

HELSINKI, 15. febr. Stefani. Finsko vrhovno poveljstvo poroča, da se je sovjetskim četam posrečilo zavzeti nekaj položajev prve črte vzhodno od Summe, kjer so postavile 600 topov, t. j. 60 na kilometer. Po 48-urnem strahovitem bombardiranju so Finci prepustili sovj-

tom tudi nekaj sprednjih položajev prve črte med Summo, Muclajärvijem in Vuoskijem.

HELSINKI, 15. febr. Havas. Finsko vrhovno poveljstvo priznava, da so sovjeti zavzeli nekatere točke na Karelski ožini. To napredovanje sovjetov pa ne bo imelo večjih posledic. Mannerheimova črta

ostane nedotaknjena. Tanki, težki 70 ton, ki so jih uporabljali sovjetske napadalne čete, so sprva res grozeče vplivali na finske branitelje zaradi svoje ogromne jeklene prostornosti. Toda, vojaki so se kmalu navadili nanje in jih je s topovi neusmiljeno obstreljevali. Sovjeti gonijo vedno nove čete na fronto. O izgubah ne vodijo računa. Finci se uporno branijo. Sovjeti poizkušajo s predori po zaledenem jezeru Ladogi in Finskem zalivu, toda doslej so bili na obeh krajih odbiti.

ZAVEZNIŠKA POMOČ FINSKI

BRUSELJ, 15. febr. Agencija Belga poroča iz Londona, da bo Anglija poslala

v najkrajšem času na Finsko okoli 50.000 prostovoljcev. Oddelki francoskih in kanadskih prostovoljcev so že formirani in lahko vsak čas odpotujejo na Finsko. Vprašanje pošiljave poljskih oddelkov še ni dokončno rešeno. Razen tega bodo dali zavezniški Finski 1000 letal, od katerih jih je nekaj sto že odposlanih, odnosno so tudi deloma že prispela na cilj. Dalje sledi tudi odpošiljatev večjega števila protiletalskih in protitankovskih topov s potrebno municijo.

PRICETEK NOVAČENJ PROSTOVOLJCEV

LONDON, 15. febr. Reuter. Zunanje ministrstvo je že pričelo izdajati dovoljenja za vpisovanje med prostovoljce, namenjene za Finsko. Javljali se sme vsak angleški državljan, ki je dopolnil 27. leto in doslej še ni bil poklican v angleško vojaško službo. Novačenja se bodo takoj pričela, in sicer najprej v Londonu.

Turčija bo branila romunske meje

LONDON, 15. febr. Europress. Dopolnilnik »Times« v Ankari poroča svojemu listu, da je zbudila v Bukarešti veliko navdušenje vest, ki jo je objavil turški dnevnik »Jeni Sabah«, da bo tudi Turčija prevzela garancije za nedotakljivost Romunije. List piše: Turčija je tako preprta, da je njena usoda tesno povezana z usodo Balkana, da se bo pridružila angleškim in francoskim garancijam Romuniji z obrambo proti vsakemu napadu nanjo, pa naj bi prišel od katere koli strani.

Ako bi bil izvršen v tem delu napad, Turčija v nobenem primeru ne bi mogla čakati, da pride napadalec do Drinopolja. Zato bi smatrala Turčija vsak napad na romunske meje kakor napad na svoje lastne ter zavzela temu primerno stališče. — Ta članek je zbudil tem večjo pozornost, ker ga je napisal sam ravnatelj lista, ki je znan zaupnik vlade in je tudi spremljal zunanega ministra Sarajžogla ob priliki njegovega zadnjega obiska v Bukarešti.

Bolgarske srednje šole v Dobrudži

SOFIJA, 15. februarja, Exchange Telegraph. Balkanska konferenca kaže prve pozitivne rezultate v izboljšanju romunsko-bolgarskih odnosov. Kakor poročajo tu iz zanesljivega vira, bodo v kratkem odprte v Dobrudži štiri bolgarske gimnazije. Prav tako bo debela tudi bolgarska manjšina v Besarabiji svojo manj-

šinsko srednjo šolo. Na drugi strani pa bosta ustanovljeni v Bolgariji dve manjšinski šoli za romunsko manjšino. Romunska delegacija, ki se muči v Sofiji zaradi ureditve kliringa, razpravlja tudi o povečanju izmenjave blaga med Romunijo in Bolgarijo.

Zmagoslavno japonsko umikanje

LONDON, 15. febr. Reuter. V poročilu s kitajskega bojišča priznavajo Japonci, da se njihove čete umikajo z odseka severno od Nanninga. Zatrjujejo pa, da je to umikanje v zvezi s strategičnimi načrti in se Japonci zmagoslavno vračajo v svoje prvotne položaje, ko so zdecelirali okoli trideset kitajskih divizij. Nasprotno pa poročajo Kitajci iz Čungkinga, da so dosegli v zadnjih bojih nove velike uspehe in da je v tridnevih bojih pri Pinjan-gu, 80 km severovzhodno od Nanninga,

padlo ali bilo ranjenih nad 16.000 Japoncev. Kitajske čete so tu zavzele vse japonske položaje in so se morali Japonci v naglem begu umakniti.

Potopljeni zopet dve podmornici

LONDON, 15. febr. Reuter Nemški podmornici, ki sta sodelovali pri torpediranju angleških parnikov »Greenh Field«, »British Triumph« in »Sultan Star«, sta potopljeni.

Specialke Madžarske in Romunije

LONDON, 15. februarja, Infran. Diplomatski urednik »Daily Telegraph« objavlja podatke o položaju na Češkem in posveča posebno pozornost tiskanju specialke madžarskega in romunskega državnega ozemlja v Pragi. Vojaški geografski zavod v Pragi je namreč dobil veliko naročilo zemljevidov Madžarske in Romu-

nije za nemško vojsko. Izdeluje 35 specialk v merila 1:75.000, ki pokrivajo celokupno ozemlje Madžarske, in 64 specialk enakega merila za Romunijo. Vsaka specialka mora biti natisnjena v 35.000 izvodih in delo mora biti končano še ta teden.

Maribor, 15. februarja

Prihod avstralskih in novozelandskih čet v Egipt ter Palestino, njih pripravljeno, poseči v primeru potrebe v evropsko vojno, je znova dokazala odločnost dominionov velikega imperija, pomagati domovini Angliji v obrambi skupne usode.

Velika Britanija in nje diplomatska taktika je marsikomu uganka. Ne smemo pa pozabiti, da je Anglija matica in središče britske zajednice narodov in kot taka mora v vodstvu evropske politike dosledno braniti tudi interese vsega cesarstva. Zato je naravno, da se zdi opazovalcu z evropske perspektive kontinentalna politika Londona večkrat nesigurna, nedosledna in paradokсна. V polemikah Zveze narodov, v razoroževalni politiki in vseh naslednjih, ki so se izvršili od zasedbe Fosaarja do Monakovega, so se tako v francoskem kakor nemškem tisku oglašali očitki na račun Velike Britanije, ki je bila stvarno arbiter položaja na evropski celini.

Foreign Office je previdno krmaril svoj diplomatski čolnček v francosko-nemških sporih tako, kakor je odgovarjalo interesom celokupnega britskega imperija in ne le težnjam matične otoške zemlje. Ti interesi so bili naravno drugačni nego nemški ali francoski, tudi niso bili identični s svojstvenimi zahtevami držav na evropski celini.

Britsko cesarstvo sestavlja mehanizem heterogenih narodov, kakršnega ni storil politični um in vojaška moč nobenega drugega naroda na svetu. Preko pet celin in na obalah vseh oceanov sveta je raztresena posest narodov angleške cesarske krone. In da se drži to prostorno ozemlje v redu, je potrebna ne samo na dmoč na morju, ki skrbi za zvezo narodov z domovino, nego tudi gibčen, dalekoviden politični duh.

Prvi pogoj za obstanek britskega imperija je tedaj močna gonilna sila matične zemlje, Velike Britanije. Biti mora prva veselila, varna pred vsako drugo silo ali zvezo držav. To je temeljna misel angleške kontinentalne politike v Evropi, ki jo dosledno izvaja London od tedaj, ko je Velika Britanija prevzela vodstvo svetovne politike v svoje roke. Te smernice so diktirale Angliji protinapoleonske vojne, aukazale kasnejše zblizanje s Francijo in ustanovitev antante, ko je nemški militarizem grozil Londonu. Po vojni je angleška politika postopoma popuščala Nemčiji. Versajski mir je močno okrepil vpliv Francije na celini, zato je Foreign Office začel s korigiranjem stanja. Posledice so znane, njih končni odmev je tudi sedanja vojna.

Angleško popustljivost do Nemčije je vodil predvsem namen, odstraniti iz Evrope novo vojno nevarnost. Brez nevarnosti za svobodo mlajših držav naj bi se zadovoljilo težnjam Berlina. Razočaranja, ki so sledila, so postavila v ospredje evropske politike predvsem dvoje dejstev: tesnejšo naslonitev Anglije na Francijo, kakršne še ni bilo v preteklosti, kronano z vojaško in gospodarsko kooperacijo v skupni obrambi proti razvratnemu redu ter soglasen sklep dominionov, da brez odloga pohite matični zemlji na pomoč.

Že konferenca dominionov l. 1933. v Torontu je manifestirala voljo vseh narodov imperija, da naj Velika Britanija zedini vse napore za ohranitev miru v Evropi. V primeru, da bi bila Anglija napadena, so si dominioni pridržali pravico sklepati o nevtralnosti ali sodelovanju v vojni. Zato je tem pomembnejše, da so se po vstopu Velike Britanije na branik svobode narodov soglasno odzvali dominioni in postavili ob stran matičnega jedra. Takšno zadržanje dominionov ni posledica krvnih vezi ali sentimentalnih občutkov do domovine. Diktirali so ga interesi poednih delov cesarstva in britske zajednice narodov kot celote.

Velika Britanija in njeni dominioni ne vodijo ekspanzivne politike. Foreign Office se dobro zaveda nevarnosti, ki prete prostrani angleški posesti z raznih strani. Politika statike Anglije je hotela ostati čimdalje proč od vojne. Če se ji to ni posrečilo, če ekspanzivne sile milijonskih narodov za novim življenjskim prostorom ni bilo mogoče zaustaviti, je naravno, da se je v njenem odzoru proti navahu dinamičnih sil znašel ves imperij

Zavezniški pogoji za ameriško posredovanje

LONDON, 15. febr. Reuter. Medtem ko pričakujejo v evropskih prestolnicah z mešanimi občutki prihod Rooseveltovega odposlanca Sumnerja Wellesa, pišejo »Times«: »V Londonu še nimamo zadostnih informacij o misiji Wellesa. Roosevelt je večkrat dejal, da bo izkoristil možnosti, ki se prožijo za vpostavitve miru. Tri tedne pred sedanjim sklepom je dejal, da bodo njegovi napori naleteli na praktično odobritev že spomladi, da se pa dobro zaveda, da se mir ne more storiti s formulami ali frazami. Zavezniki so se bi postavili za cilj, da osvobodijo Evropo stalne nevarnosti nemškega napada in povpravijo mogoče storjene krivice. Miru ne more biti brez znova postavljene Češko-slovaške in Poljske. To so dejstva, ki jih bo Sumner Welles preučil in odnesel o njih poročilo v Washington. Nadejamo se, da bo izven preučenege položaja v evropskih prestolnicah videl tudi nekaj onega, kar so Nemci napravili na Poljskem in Češko-slovaškem. Razen rednih poslanikov v Evropi bo imela

Amerika tri važne kontakte z našo celino: misijo Sumnerja Wellesa, Myrona Taylorja pri Vatikanu in informativne razgovore z vladami nevtralnih držav, kakor jih je napovedal Cordell Hull.«

PARIZ, 15. febr. Havas. Glede na akcijo Sumnerja Wellesa ugotavlja Temps, da evropske demokracije dobro vedo, da jih vežejo enake simpatije z ameriško demokracijo, ki služi istemu idealu. Zato poklanjajo polno pažnjo Rooseveltovim podvigom. Nič ni tudi prirodnejšega, kakor da se nevtraleci zanimajo za novi politični in gospodarski red, ki naj se da svetu. Toda ta red je mogoče doseči le na temelju zmage demokracije. Anglija in Francija se tega zavedata in bosta vodili vojno, dokler ne dosežeta tega cilja. Z zmago svojega orožja hočeta dobiti materialne in pozitivne garancije za mir. Preden se pa sploh lahko privede Wellesova akcija k uspešnemu zaključku, je treba odstraniti nemško nevarnost, ki predično ograža evropski mir.«

Amerika svari pred torpediranjem

WASHINGTON, 15. febr. Glede na izjavo, dano v Berlinu o legalnem torpediranju ameriških ladij, ki se prestovoljno ustavljajo v lukah vojskujočih se držav, menijo v washingtonskih krogih, da nemški razlog ne more priti v poštev. Nemške podmornice lahko pravno torpedirajo ladjo le v primeru, če se prepričajo, da ima na krovu nad 50% tihotapskega blaga, namenega za države, ki so sovražne Nemčiji. Ameriški zakon o nevtralnosti prepoveduje ameriškim parnikom, da vkrcavajo blago in ljudi za vojskujoče se države. V primeru, da se kakšna ameriška ladja mora rstaviti v

kontrolni luk, tako v Gibraltarju, ne more biti suma, da je ladja namočena v Italijo, Grčijo ali neko drugo nevtralnno državo. Poveljnik nemške podmornice, ki bi hotel torpedirati ameriško ladjo kljub temu, se izpostavlja nevarnosti, da si Nemčija nakopije ogorčenje vsega ameriškega naroda. Zanimivo je, da je nemška nota dospela v USA točno 23 let potem, ko je nemški poslanik Berisdorf zapustil svoj položaj v USA, ki so tedaj vstopile v svetovno vojno, da zagotove pomorski plovbi pravično varnost pred nemškimi podmornicami.

Postritev med Madžarsko in Romunijo

RIM, 15. februarja. Exchange Telegraph. Po poročilih iz Budimpešte računajo tam v zvezi z poostrevanjem odnosov med Madžarsko in Romunijo z možnostjo italijanskega posredovanja. Ni tudi izključeno, da bo minister Sidorovici, ki še sedaj mudi v Italiji, pripravil obisk zunanega ministra Gafenca v Rimu, čeprav so se zadevne vesti dolejš demantirale. — Polemika med madžarskimi in romunskimi listi postaja vedno bolj napeta, a obstajajo tudi drugi znaki poslabšanja položaja.

Ogorčenje v Holandiji

ROTTERDAM, 15. februarja. United Press. Torpediranje holandskega parnika »Burgessvika« je vzbudilo v Holandiji veliko ogorčenje, ki se kaže tudi v pisanju vseh listov. Listi zahtevajo od vlade, da v Berlinu najostreje protestira, kajti holandsko ljudstvo ne more dovoli, da bi moralo trpeti pomanjkanje in lakoto zaradi Nemčije.

BELGIJSKI EVAKUACIJSKI NAČRT
BRUSELJ, 15. febr. BELGA. Minister za narodno zdravje je predložil parlamen-

tu načrt za evakuacijo prebivalstva. Če bo dovolj časa, se bo lahko načrt nemočno izvedel. V primeru nenadnega vdora v Belgijo bo seveda le mogoča evakuacija obmejnih krajev. Vlada računa s tem, da bodo pota in železniške proge na tlačene z vojaštvom in vojnim trenom. Zato bo naloga vsakega posameznika, da ostane tam, kjer ga je dohitela vojna.

OSTRA ZIMA TUDI V AMERIKI

NEW YORK, 15. februarja. DNB. V mnogih pokrajinah Severne Amerike je pritenila huda zima s snežnimi viharji. Železniški, avtomobilski in letalski promet je ustavljen. Snežni zameti so ponekod sedem metrov visoki. V državi Ohio so vsi rudniki zaprti, v Virginiji pa šole. V New Yorku je zaradi mraza umrlo mnogo ljudi.

Mariborska napoved. Malo oblačno in mrzlo vreme z ostrim jutranjim mrazom. Včeraj je bila najvišja temperatura -11,5, danes najnižja -28,31, opoldne -15.

Borza. Curih, 15. februarja. Devize: Beograd 10. Pariz 9,98, London 17,63, Newyork 445, Milan 22,52, Berlin 178,75, Praga 5,50, Sofija 3,30, Budimpešta 79%, Bukarešta 3,35.

Morilec Hace na begu

SV. JURIJ OB TABORU, 15. febr. Morilec orožnika Medena, prošli razbojnik Hace, se je včeraj pojavil v Črnem vrhu pri Vranskem, kjer se je oglašil pri posestniku Vinku Drogeču. Prišel je gologlav in je prosil posestnika, da mu obveže mezinca, katerega je imel popolnoma raztrganega. Neznavec se je mudil v hiši precej dolgo ter se je pošteno najedel in odšel. Okoli 11. ure se je pojavil v Ojstrški vasi pri mehaniku Pepeju, kjer je dal v popravilo samokres. Od tam je neznanokam izginil. V kratkem času so bile obveščene o Hacetovem bivanju v Savinjski dolini vse orožniške postaje in

že popoldne sta prišla na Vransko in v Sv. Jurju ob Taboru orožniški major Vindakijević in poročnik Bon iz Celja ter celjska policija z nadzornikom Zavecem. Kjub silnemu mrazu (-26 stop.) sta orožništvo in policija vso noč zasledovala morilca ter so pri tem ozebli. Vse kaže, da je Hace pobegnil proti Zagorju. Ljudski glas pa pravi, da se je danes popoldne pojavil v Polzeli.

Danes popoldne je bil pri Sv. Juriju ob Taboru pogreb umorjenega orožnika Medena, katerega se je udeležilo ogromno ljudi in tudi zastopniki oblasti.

v složni obrambi in pripravljanju, da je napočil čas, ko naj meč, če treba, odredi nova pota človeški civilizaciji.

Stoletno izkustvo angleške diplomacije je londonskim državnikom velevalo taktiko, zadržati vojno in obvarovati človeštvo pred novimi žrtvami. Toda najgloblja modrost ne more preusmeriti tok civilizacije, ki ga določa usoda. Postavljaje

na pred nove napore bo Velika Britanija še enkrat poizkusila moči orjaškega mehanizma svojega imperija ter skušala z njegovo pomočjo, povezana s Francijo in njenimi prekomorskimi silami, manifestirati za zmago pravičnega miru. Prihod kanadskih in avstralskih čet naj bi bil prvi korak k temu cilju. -inc.

Domači zapiski

Dr. Maček v avdienci pri knezu

Podpredsednik vlade dr. Maček je bil včeraj popoldne sprejet v avdienci pri knezu namestniku Pavlu. S tem v zvezi je imel dr. Maček daljšo konferenco z banom dr. Šubašičem in podbanom dr. Krbekom. Ban dr. Šubašič je ostal še en dan v Beogradu, kjer biva v zvezi s prenosom poslov na banovino Hrvatsko.

Ne prodaj se za polič vina!

Volivni zakon je ministrski svet odobrila in izročil v podpis kraljevemu namestniku. Ob tej priliki piše beografski »Nared«: »Vsak čas lahko preidemo v volivno dobo. Treba je opozoriti, da so bile pretne in obetanja dosedanje volivno orožje. Tudi sedaj se jih ne bodo iznebili mnogi, željni lahkega uspeha. Zato je treba opozoriti narod, da naj se ne pusti zapeljati po obljubah in pretinah. Moč za to bo našel v čvrstem prepričanju in zavesti, da je treba osebne ambicije podrediti občemu interesu. Predvsem moramo biti ljudje, a človek se ne prodaja za polič vina ali guljaž, ki sta pri nas postala žalostna simbola volivne korupcije.«

Proti velikosrbskim hujskačem

Na konferenci SDS v Novem Sadu je znani srbski rodoljub in narodni bорец Vojvodine dr. Aleksander Žiža nastopil proti nekaterim velikosrbskim hujskačem, predavateljem »Srbskega kluba« v Beogradu, ki so podpirali vse absolutistične režime. Zavzel se je za takojšnji razpis skupščinskih volitev.

Hudi očitki Milanu Groju

»Do sedaj se je verovalo, da je bil sarajevski atentat samo povod za svetovno vojno, srbski državniki in rodoljubi so dokazovali, da Srbi niso izzvali vojne. Zdaj jih Milan Groj tira v laž in direktno obtožuje lastni narod kot povzročitelja svetovne vojne. Žalostno je, da mu mora priti vprav s hrvatske strani odgovor, da ni pametno, kar govori. Verujemo, da iz njega ni govorila srbska kri nego strankarstvo in da se je Milan Groj ob tej priliki pokazal največjega partizana v Srbiji, kjer je gotovo več hladnejših glav, kakor je njegova. To se je pokazalo pri osnovanju banovine Hrvatske in se bo moralo pokazati v bodočnosti, kajti če bi bilo drugače, bi država padla v krizo, iz katere je ne bi mogel izvleči ne Milan Groj ne vsa njegova lažna »demokracija«, piše »Hrvatski dnevnik«.

Čigava je zahodna Bačka

Senator Gijdo Vuković je v izjavi novinarjem naglasil, da so govorniki v »Srbskem klubu« v Subotici in Somborju trdili, da je subotičko, somborsko in ostalih šest okrožij zahodne Bačke srbskih in da se ne smejo priključiti banovini Hrvatski. Naj se izvede statistika, pravi senator. Število Hrvatov v teh okrožjih je štirikrat večje od srbskega. Sami Srbi priznavajo, da je v Subotici 56.000 Hrvatov in le 9000 pravoslavni. Srbov in Rusov. Vendar trdijo, da ima Subotica srbski značaj, morda zato, ker so vsi napisji v cirilici in je uradništvo skoro vse srbsko. (»Obzor«)

Napaka našega leposlovja

Slovenska književnost se je žal skoraj dosledno ukvarjala več ali manj z zgodbami in v vsem našem slovstvu homo zasledil morda samo dvoje troje del, v katerih je zajet značaj slovenskega človeka. To je največja napaka našega leposlovja, to je ona napaka, zaradi katere ne stojimo z drugimi književnostmi ravnomo ob rami. (Miško Kranjec, »Sodobnost«)

Naši Nemci po sporazumu

»Sporazum s Hrvati je dovedel do odločnega preokreta v notranji politiki Jugoslavije. Zdej je treba likvidirati preteklost. Vprašanje nemške narodne manjšine stopa prav zdaj v fazo splošne ureditve države. Njegova rešitev se ne more izvesti na partikularistični osnovi. Treba nam je priznati pravico do svobodne politične organizacije«, piše »Deutsche Nachrichten«.

Novice

Naše prosvetne razmere v luči banskih svetnikov

Včeraj je banski svet razpravjal o prosvetnih razmerah.

Poročal je načelnik prosvetnega oddelka dr. Lovro Sušnik. Podal je statistični pregled stanja našega ljudskega šolstva, ki se je zadnje leto izboljšalo. Trenutno se gradi 12 novih šolskih poslopij, pripravljajo pa se nadzidava enega nadstropja gluhonemnice. Število šolskih kuhinj se je povečalo na 92. Naraslo je število meščanskih šol ter se zmanjšalo število učencev, kljub temu pa nekatere šole niso mogle sprejeti vseh prijavljenih otrok. Ker je primanjlova prostora. Potrebni bi bili meščanski šoli še v šmarnskem in gornjegrajskem okraju. V Ljubljani se bo z izselitvijo univerzitetne knjižnice iz II. realne gimnazije dobilo za srednjo šolo 10 učilnic. Vkljub temu pa manjkata v Ljubljani še dve gimnazijski poslopji. Stavbišče za žensko realno gimnazijo je že izbrano, prav tako pa za novi gimnazij v Murski Soboti in v Celju. V pretekli sezoni je delovalo 6 ljudskih univerz. v gledališčih se je povečalo število vstopnic. Med mladino se najbolj razvija podmladek JS. V bodoče bo treba posebej podpreti kulturne in narodne zahteve obmejnih krajev, potem pa prosvetna znanstvena in umetniška prizadevanja. — V debati se je nato pozdravila misel, da se za kmetško mladino uvede v zimskih mesecih kmetijske nadaljevalne šole. Naslednji govornik dr. Kamušič pa je izpregovoril

za popolno medicinsko fakulteto

v Ljubljani ter iznesel, da je univerzitetni senat ljubljanske univerze ministrstvu prosvete predlagal, naj se iz zakona o univerzah črta § 51, ki omejuje začasno

ljubljansko medicinsko fakulteto na 4 semestre. Izpopolnitev medicinske univerze narekujejo namreč naše posebne slovenske potrebe, prav tako se tudi bolnišnica brez klinike ne more nikdar dvigniti. V sprejeti resoluciji se je nato podudarilo, da je za splošen dvig zdravstva pri nas potrebna popolna medicinska fakulteta, naj se zaradi tega črta že omenjeni § 51 ter naj se predvideva v državnem proračunu za leto 1940/41 kredit za postopno izgraditev ljubljanske medicinske fakultete. Banovinski svetnik Novak iz Šoštana je nato govoril o nevarnosti komunizma v njegovem okraju ter apeliral, da se podpre mariborska bogoslovna, isto je apeliral tudi ban, svet. Rozman iz Maribora. Banovinski svetnik Šerbinec (Maribor) je onozoril na revščino v obmejnih krajih. Sledili so še govori drugih ban, svetnikov, ki so vsi iz-

našali razmere svojih krajev. Pred 1 uro je ban zasedanje zaključil ter ga otvoril znova ob 16. uri popoldne. Izmed popoldanskih govornikov je ban, svet. Marolt (Ljubljana — okolica) zahteval tudi čimprejšnjo

ustanovitev umetnostne akademije

v Ljubljani, zopet drugi govorniki pa so govorili o vlogi radia ob severni meji, potrebi ustanovitve ciganskih šol, za posebno nagrado učitelstvu v obmejnih krajih itd. Nadalje so ban, svetniki govorili še o nevarnosti komunizma na univerzi, ljubljanski župan dr. Adlešič o Akademiji znanosti in umetnosti itd. Poročilo

o tehničnem oddelku

je podal inž. Franc Rueh. Govoril je izčrpno o stanju naših cest ter o potrebi modernizacije in preureditve cest.

Različne cene za iste predmete

Po novi uredbi bo izvajanje kontrole nad cenami podrejeno trgovinskemu ministrstvu in banskim upravam. Kontrola ima dva principa: določitev upravičenosti sedanjih cen in dopustitev zvišanja cen. Upravičenost sedanjih cen bo določila posebna anketa, ki bo proučila vse cene po 1. septembru. Pri določevanju novih cen se bodo upoštevali vsi novi nastali stroški pri proizvodnji ali pri uvozu. Cene se bodo smele dvigniti samo z ugodno rešitvijo vloženih prošelj, ki jih bodo proučevale pristojne oblasti. Pri ministrstvu za trgovino in industrijo se bo ustanovil Zavod za kontrolo cen. Pri vsaki banski upravi pa bo postavljen pose-

ben uradnik, ki bo pomožni organ banskih uprav, katere bodo v glavnem vršile kontrolo cen. Nova uredba ne predvideva enakih cen za iste predmete v vsej državi, temveč se predvidevajo različne cene za posamezne pokrajine. Razlika pa ne sme biti prevelika, za kar bo skrbel Zavod za kontrolo cen. Nova uredba o kontroli cen predvideva tudi ureditev vprašanja dobička. Dovoljen bo različen dobiček pri kavi, pri moki in pri drugih predmetih. V primeru, da ima industrijsko podjetje sedež v eni banovini, produkcija blaga pa se vrši v drugi banovini, se bodo določevale cene po cenah industrijskih izdelkov v sedežu podjetja.

Zaključek kmetško nadaljevalne šole

Te dni je bil svečano zaključen pouk na dvoletni kmetško nadaljevalni šoli v Križevcih pri Ljutomeru. Šola, ki je bila do sedaj enoletna, se je letos zaradi velikega zanimanja spremenila v dvoletno. Šola je za Križevce življenjskega pomena, saj je kraj popolnoma agrarnega značaja in leži v sredini lepega in rodovitnega Murskega polja ter je kmetijstvo glavna pridobitna panoga prebivalstva. Naš kmet si bo pa moral izboljšati svoj pridelok edinole z racionalnejšim načinom obdelovanja. Zemljo je treba obdelovati tako, da bo nudila čim več in da ne bo izčrpana.

Glavni smoter kmetško nadaljevalnih šol je racionalno izkoriščanje zemlje, poglobiti ljubezen do grude ter navajati kmetško mladino na kulturno in prosvetno delo na vasi. Z dvigom produktivnosti bomo izboljšali cene in povečali izvoz pridelkov v tujino. Sporedno z gospodinjstvi nadaljevalnimi šolami, ki vzgajajo naša vaška dekleta v dobre gospodinjke, matere in zveste družice svojim možem, so kmetško nadaljevalne šole preobrazile še marsikatero vaš v duhu sodobnega gospodarstva in gospodinjstva. Pri tem delu pa ima levji delež

naše učiteljstvo, ki ves svoj prosti čas posveča tem šolam in kmetški mladini. V Križevcih pri Ljutomeru se je vpisalo 31 učencev v prvi letnik in 25 učencev v drugi letnik. Redno predavanje sta imela voditelj šole g. Jože Križman, učitelj g. Vilko Kolar, pomagal pa je kapitan g. Maks Ašič. Izredno pa sreski kmetijski referent g. Janko Lipovec. Štiri in dvajset ekskurzij in demonstracij je teoretičen pouk samo podkrepilo.

Lokalni faktorji so pokazali veliko zanimanje za šolo in jo tudi moralno in materialno podpirali. K zaključku se je poleg odbora zbralo več drugih kmetov. Šola je priredila tudi lepo kmetško akademijo z igro »Županova Micka«. Gojenci drugega letnika so prejeli spričevala. — Drugo leto se bo delo nadaljevalo in če bodo sredstva na razpolago, bo ustanovljena tudi gospodinjstvo nadaljevalna šola. — Var —

Ljubljana

Trnovčani so bili prvi gasilci

Društvo prostovoljnih gasilcev v Mestnem domu je imelo te dni 70. redni občni zbor, ki ga je vodil predsednik Leopold Zupančič. Tako bo Ljubljana leto dni za vsedravnim gasilskim kongresom obhajala 70 letnico najstarejše gasilske čete.

Prvi ljubljanski gasilci so bili Trnovčani, katerim je bila kot mestnim področnikom gasilska služba točno predpisana. Gasilski red, ki je izšel leta 1676, je določal, naj se takoj ob izbruhu ognja napotijo Trnovčani na rotovž po škafe, ki so bili tam pripravljene, in po 4 velike platnene plakte. S tem orodjem naj hite na kraj nesreče, kjer naj pogrnejo namočene plakte na strehe okrog gorečega objekta in naj jih venomer polivajo, drugi pa naj pomagajo gasiti kakor morejo. Po zadušitvi ognja morajo vrniti na rotovž škafe in druge priprave. Gasilski red je nalagal trnovskim voznikom, naj spravijo veliko brizgalno in štiri z vodo napolnjene sode na pogorišče. Za vneto in uspeh so bile določene nagrade. Kdor je prvi pripeljal brizgalno, je dobil iz mestne blagajne za nagrado državni tolar. Kdor je prvi pripeljal sod vode, je dobil dva goldinarja, voznik drugega sode goldinar in pol, tretji pa en goldi-

Celle

c. Sadjarske podružnice za celjski okraj so imele te dni v Celju okrajno zborovanje. Skoro vse podružnice so bile zastopane, navzočih je bilo tudi več šolskih upraviteljev iz raznih krajev. Na zborovanju sta sadjarski nadzornik g. Kafol in predsednik kmetijske zbornice g. Steblovnik poročala o raznih zanimivih in perečih vprašanjih: o čiščenju in negi sadnega drevja, o postavitvi sadnih sušilnic, o gradnji modernih sadnih skladišč, o lovskem zakonu in sadni izbiri za celjski okraj.

Ptuj

VINSKI SEJEM

Vinarska zadruga v Ptujju priredi v nedeljo 10. in v ponedeljek 11. marca vinski sejem v dvorani (refektoriju) Ferkovega muzeja. Na sejmu bodo razstavljena vina vseh vrst iz Haloz in Slovenskih goric. Iste dni in v istih prostorih bo tudi razstava najzanimivejšega gradiva za prvi vinarski muzej v naši državi. Vinogradniki iz Haloz in Slovenskih goric naj pošljejo Vinarski zadrugi v Ptujju do 23. februarja prijavo, v kateri naj navedejo, katere vrste vina želijo razstaviti.

Roman štirih src

V sobotno-nedeljski številki pričnemo objavljati nov roman o življenju štirih ljudi, ki so šli iskat iz Evrope v centralno Afriko svojo srečo. V težki borbi za obstoj se med njimi razvije tragičen ljubavni konflikt štirih src, ki jih privede na rob propada in na rob zločina. Tik na ekvatorju, na visokih kenjskih planotah, se razvija življenjska drama, ki ji boste sledili od nadaljevanja do nadaljevanja s pritaženim dihom, z ogorčenjem nad zlobo človeškega srca, in s sočustvovanjem ter simpatijami do prevaranega srca.

NE ZAMUDITE NOVEGA ROMANA!

Skozi dva meseca bo vaš priljubljeni prijatelj, ki ga boste vsak dan jedva pričakovali.

NAROČITE SI ŠE DANES »VEČERNIK«

najcenejši slovenski dnevnik, ki vam vsak dan postreže z vsemi svetovnimi in domačimi novicami, vas objektivno obvesti o vseh dogodkih ter vam prinaša zanimiv in napet roman.

Ob tej priliki si bo lahko vsak ogledal zanimivosti starih vinogradniških in kletarskih predmetov iz rimske dobe.

p Šola Glasbene Matice bo priredila koncert, ki bo pokazal letošnji uspeh učencev.

p »Beneško trojčko« bo uprizorila Zirkova igralska skupina v torek 20. febr.

p Rigolanje edini viničarjev zaslužek. Pozimi si iščejo viničarji zaslužka v rigolanju. Na neskalovitem terenu more eden skopati dnevno pri marljivem delu do 10 m². Vinogradniki pa plačujejo 1 kv. meter komaj 1,25 din. Tako ob svoji hrani zasluži dnevno 12 din, če mu gre gladko pri kopanju.

p Zlikovci uničujejo fazane. V Zabovcih in Markovcih niže Ptujja goje zakupniki lovišča fazane. Događa pa se, da jih neki zlikovci namenoma uničujejo. Pretekli mesec je orožništvo izsledilo 4 take uničevalce. Vendar je bila te dni pobita zadnja družina fazanov.

p Pomanjkanje kuriva. Po novem valu mraza se je močno začutilo pomanjkanje kuriva. Večina je z drvmi, ki so si jih priskrbeli za zimo, pri kraju. Ker so drva znatno dražja, m po 125 din, morajo zlasti revnejši sloji štediti vsako kalorijo.

o Poštni avtobus na prog Murska Sobotna — Gornja Lendava, vsled velikega snega ne vozi, kar povzroča tamkajšnjemu prebivalstvu velike stisko.

o Odlikovana sta bila za državljanske zasluge z redom sv. Save 4. stopnje gimnazijski ravnatelj inž. Ivo Zobec in profesor Jože Potokar, oba v Murski Soboti.

o Središče ob Dravi. V nedeljo, 18. t. m. ob pol 8. uri zvečer gostujejo v Sokolskem domu diletantje Društva kmet. fantov in deklet ob Sv. Bolfenka z ljudsko igro »Voda s planine«. Izkoristite ugodno priliko in oglejte si lepo igro.

o Površina soboškega okraja, ki ima 52.630 prebivalcev, znaša 59.600 ha, tako da odpade na vsakega prebivalca 1,13 ha zemlje odnosno 0,75 ha obdelane zemlje. 61 odst. od vseh posestev obsega manj kakor 5 ha.

obratovališč. Tako zvišanja niso bili deležni uslužbenci v občinskih uradih ter v odvetniških in notarskih pisarnah in v obratovališčih raznih svobodnih poklicev. V svojem ekspoziju je ban navedel, da ima pod določeno višino plače 45 odstotkov vseh uslužbencev v občinskih uradih, v odvetniških in notarskih pisarnah 60 odstotkov v obratovališčih svobodnih poklicev 25 odstotkov in tudi toliko organizacij.

a Osebe protituberkuloznega dispanzerja. V poročilu o pobujanju socialnih boleznih v Ljubljani je bilo naglašeno važno in uspešno delovanje protituberkuloznega dispanzerja. Osebe te ustanove pa opravlja že od leta 1931 svoje važno, a tudi nevarno delo brez stalne namestitve in brez upanja na kako pokojnino v primeru osemnosti. Neobhodno potrebno je, da se vse osebe prevzame v sestav osebja mestnega poglavarstva, ki je po zakonu itak dolžno, da ustanovi in vzdržuje svoj lastni dispanzer. Mestni fizikat je v svojem poročilu navedel, da to lani ni bilo mogoče storiti, ker je mestni občini primanjkovalo potrebnih denarnih sredstev.

NARODNO GLEDALIŠČE V LJUBLJANI

Drama:
Četrtek, 15.: »Praznik cvetočih češenj«. Red Četrtek.
Petek, 16. Ob 15. uri: »George Dandin«. Dijaska predstava. Znižane cene od 14 din navzdol.

Opera:
Četrtek, 15.: »Lumpacius Vagabundus«. Red A.
Petek, 16.: »Lok«. Plesni večer Pie in Pina Mlakar. Izven.

BILANCA GASILSKE ČETE PRI SV. ANI
Občni zbor gasilske čete pri Sv. Ani v Slovenskih goricah je vodil predsednik Breznik. Po prisegi novih članov in čitanju zapisnika zadnjega občnega zbora, so se gasilci poklonili umrlemu članu Antonu Lamplju. Četa je živahno delovala. Poveljnik Adolf Ferk je ob tej priliki podal pregled delovanja čete od ustanovitve in do danes. V tej dobi je četa pri 13 požarih obvarovala posestnike za 983.500 din škode. Iz poročila blagajnika France Majeriča je razvidno, da je imela četa lani 3788 din izdatkov in 5548 din dohodkov. Četa je morala najeti posojilo 6000 din za orodje in kritje dolgov. Vsekakor pa je premajhna občinska podpora za gasilstvo.
Sledile so volitve funkcionarjev. Za predsednika čete je bil izvoljen stari predsednik Franc Breznik. Četa ima 31 rednih članov, 12 naraščajnikov in 11 podpornih članov; dalje ima pripravno gasilno orodje z motorno brizgalno, stavljeni prostor za gasilni dom z dograjenim opazovalnim stolpom, ki je visok nad 20 metrov in je eden največjih v banovini.
o Sv. Bolfenk pri Središču. Redni občni zbor Izobraževalnega društva »Lipa«, bo v nedeljo, 18. t. m. ob 8. uri v Narodni hranilnici in posojilnici.
o Občni zbor legije koroških borcev v Slovenjgradu bo v nedeljo 18. t. m. ob pol 14. uri v restavraciji Narodni dom.

Maribor

Zvesto na narodni straži Maribora

V Sokolskem domu je bil sinoči dobro obiskani občni zbor Sokola Maribor matice, ki ga je vodil neutrudljivi narodni borec starosta dr. Fornazarič. Uvodoma je sporočil, da so odposlali vdanostne in pozdravne brzojavke kralju. Savezu SKJ, ministru za telesno vzgojo in ministru vojske in mornarice. Po počastitvi spomina umirlih članov in vojnih žrtev češkoslovaškega in poljskega naroda je starosta obširno poročal o delu v preteklem letu. Bilo je nemirno leto, vendar pa je bilo sokolsko delo uspešno. Med važne dogodke spada tudi sprejem in pogostitev češkoslovaških vojni beguncov, kar je organiziral Sokol matica. V ta namen je zbral okoli 18.000 din v gotovini in precej v blagu. Nato je starosta omenjal najvažnejše dogodke in prireditve v preteklem letu ter orisal razmere med Sokolom in Glasbeno matico zaradi prostorov v Sokolskem domu. Ob zaključku je poudaril lep napredek med obrtniškim in trgovskim sokolskim naraščajem in ustanovitev sokolske čete v Kamnici.

Zanimivo je bilo tudi tajniško poročilo Meda Bureša. Ta je orisal notranje delo Sokola matice in do podrobnosti razčlenil spor med Sokolom in GM. Sporočil je tudi, da bo dal Sokol prostore, kjer je bilo nekoč neko nemško pevsko društvo, v najem Češkemu klubu v Mariboru proti primerni odškodnini in adaptaciji prostorov.

Načelnika Zej in Jurman, ki je postal Zejev naslednik, sta poročala, da je bilo delo v telovadnicah zelo uspešno. Telovadilo je 11 odelkov. Lani je bilo 723 telovadnih dni in 20.820 telovadnih ur. Sokolsko delo pa je oteženo zaradi pomanjkanja zdravih telovadnic. Zato bo treba zgraditi nove.

Prosvetar prof. Dojčinović je prikazal prosvetno delo Sokola matice in podčrtal uspešno delo knjižnice, ki jo je vodil inž. Saks, ter lutkovnega odseka pod vodstvom I p a v c a. Sokolska knjižnica šteje 1334 knjig. Lani je bilo 1237 izposojevalcev. Letos bo treba ustanoviti sokolsko čitalnico, ki jo naraščaj in članstvo zelo pogrešata.

Referent za čete Borštner je prikazal delo sokolske čete v Kamnici, ki lepo napreduje in šteje že 97 pripadnikov. Med drugim je omenil, da so kamniško sokolsko pušno veselico korporativno obiskali tudi tamkajšnji slovenski

fantje in dekleta.

Blagajniško poročilo Bezjaka je bilo zelo povoljno, prav tako tudi poročilo gospodarja Kristjana Pertota.

Nadvse zanimivo poročilo je imela agilna matrikarica Darinka Kocmurjeva. Iz njenega poročila posnemamo, da šteje Sokol matica 1305 pripadnikov, in sicer 619 članov, 224 članic, 99 moškega in 60 ženskega naraščaja. 110 moške in 193 ženske dece. Po poklicih je med Sokoli 159 državnih nameščencev, 130 učiteljev in profesorjev, 198 zasebnih nameščencev, 84 dijakov, 15 akademikov, 37 trgovcev, 82 obrtnikov, 75 zasebnikov, 23 lekarnarjev in zdravnikov, 25 odvetnikov in notarjev, en duhovnik ter 9 delavcev.

Aktualno je bilo poročilo načelnika narodnoobrambnega odseka dr. Rosina, ki je omenjal izlet na mejo in vzorno izpeljane dneve stroge pripravljenosti. Dela je bilo lani mnogo in bilo je uspešno. Sokol je tudi član meddruštvenega odbora za zaščito delavcev in ima predstavnik tudi v narodno obrambnem svetu.

Referent socialnega odseka ravnatelj

Bratoš je poudarjal plemenito delo matice na socialnem polju, saj podpira dijaštvo in siromašne člane. Sokol matica je izplačal na podporah lani 9454 din. Odslej bo odsek vodil evidenco brezposelnih članov in praznih mest. Sokolski delodajalci naj zaposlijo predvsem nezaposlene Sokole.

Za gradbeni odsek sta poročala neumorni in zaslužni načelnik Rado Leonard in blagajnik Erhatic, ki upravlja z imovino 1.368.420 din.

Po poročilih zdravstvenega referenta dr. Pavliča in člana nadzorstva odbora dr. Boštjančiča so bile volitve. Izvoljena je bila večinoma stara uprava. Mesto tajnika je dobil Kralj Dušan, načelnika gospodarskega odseka pa Medo Bureš. Ob zaključku je razvil Mačus nekaj zdravih misli. Prmo je v imenu telovadcev poudarjal potrebo gradnje telovadnic, nakar je pozdravil zborovalce v imenu sokolske župe prof. Degen. Starosta dr. Fornazarič je zaključil uspešno in parlamentarno zborovanje z lepimi bodrilnimi besedami z željo, da bi prihodnje leto imel Sokol matica že lastne telovadnice.

Najostrejši mraz v 10 letih

POVSEM NEPRIČAKOVANO JE PADLO ŽIVO SREBRO NA 28,3° C

Po vlažnih in razmeroma toplih tednih je zadnje dni spet pritisnil občuten mraz, tako da je bil včeraj v Mariboru z 18,5° C doslej najbolj mrzel dan v februarju. Vendar so včerajšnje atmosferske prilike vzbujale domnevo, da se bo temperatura dvignila. Zračni pritisk je padel na 733 mm, kar je obetalo toplejše vreme, kot je to običajno pri nizkem zračnem pritisku. Proti pričakovanju in meteorološkimi izkustvom pa je čez noč nastopila abnormalna izprememba. Maribor se je danes zjutraj zbudil v silno ostrem mrazu, ki je znašal — 28,3° C. Čeprav po drugih okoliščinah letošnje zime ni mogoče

popolnoma primerjati z ostro zimo 1929, je vendar današnja temperatura prekosila temperaturo takratne zime, ki je znašala — 27 stopinj C. V zadnjih desetih letih je bila torej danes zabeležena v Mariboru najnižja temperatura. Poleg tega je v jutranjih urah ležala nad mestom gosta in vlažna megla, ki je sproti zmrzovala. Z meteorološke postaje smo dobili sporočilo, da je nastopil mraz docela nepričakovano kot abnormalen pojav. Sodeč po nastopivših okoliščinah je vdrl k nam izredno mrzel val, ki pa nima trajnejšega značaja ter je zato pričakovati skorajšnjega porasta temperature.

Proti ukinitvi strokovnih združenj

OBRTNISTVO SI NE DA VZETI SVOJIH PRIDOBLENJENIH PRAVIC IN OBRAMBNIH POSTOJANK!

Sinoči je sklicalo Slovensko obrtno društvo sestanek predstavnikov vseh mariborskih obrtniških združenj, da vzamejo stališče k odločbi Zbornice za TOI o ukinitvi večine strokovnih združenj. Zborovanje je vodil zborniški svetnik in predsednik SOD Sojč Ivan, zastopana so bila vsa združenja. Po triurni razpravi, v katero so posegali skoraj vsi navzoči, je bilo soglasno sklenjeno, da se odločno odkloni ukinitve strokovnih združenj. Celo združenji, ki nista deležni ukinitve, sta se solidarizirali in protestirali proti ukinitvi drugih strokovnih združenj. Žal, da ni bil na tem zanimivem zborovanju navzoč predsednik Obrtniškega odseka pri zbornici g. Ogrin Ivan, da bi videl pravo razpoloženje obrtni-

štva v zadevi svoje odredbe. Tako odločnega in enodušnega nastopa že dalje časa ni bilo med mariborskim obrtništvom, ki je s tem dokazalo, da si ne da kar tako jemati svojih pridobljenih pravic in vzeti svojih obrambnih postojank.

Na Na studenški Ljudski univerzi bo predaval noč ob 7. uri g. Jaroslav Dolar o temi „Slovenski pisatelji našemu malemu človeku“.

Pravila Mestne hranilnice je finančno ministrstvo te dni potrdilo.

Iz poštne službe. Za uradniške pripravnike so postavljeni na pošti Maribor I Franc Pavlič in Leo Martinjak, na pošti Maribor II pa Martin Belčan, Velebit Kamenšek, Franc Müller iz Domžal in Ludvik Berden iz Bogojine.

Iz trgovskega registra. V Lesni in splošni industrijski d. d. v Mariboru se

izbrišela člana upravnega sveta dr. Valter Thalman in Kuri Thalman, vpiseta pa so inž. Oton Frangeš iz Zagreba in Linnig Vilim, tehnični poslovodja v Fužinah. Za poslovodjo Jugoslovanske P. Beiersdorf & Co v Mariboru je vpisan Doetsch Benziger Rihard.

m Spominski ploščo prelato in odlično mu zgodovinarju dr. Kovačiču bodo letošnji poletji odkrili na pokojnikovem domu Veržuju.

m Poročila sta se strojni kapetan I. Sp. pančič Jošip in zasebna uradnica Kolebnik Katarina.

m Materinski tečaj. Danes predava Ljudski univerzi v okviru materinskega tečaja dr. Trstenjak o temi „Materina osebnost, najmočnejši vzgojni činitelj“. Prvi hodnje predavanje bo v ponedeljek tebo predaval dr. Pihlar o Jugoslovanski uniji za zaščito otrok in njenih nalogah.

m Najdba ženskega košesa. Pred mesecem na Tržaški cesti 1 je bilo najdeno žensko kolo „Choberl“ brez evidenčne številke in s tovarniško številko 4647. Lastnik naj sglasi na policiji.

m Čigava je zimska suknja, ki je bila najdena na ograji Učiteljskega doma v Kosarjevi ulici? Lastnik jo dobi na policiji.

m Slepjarju je nasel. Krojaški mojster Mirko Kosi iz Cankarjeve ulice je postal žrtev sleparskega potnika z „angleškim“ blagom. Za naročeno blago je dal večje naplačilo, manufakture pa ni dobil. Prejeto pa je obvestilo, da tvrdke, ki jo je „zastopal“ slepar, sploh ni.

Nočna lekarniška služba (do vključno 16. t. m.): Lekarna pri Zamorcu, Gosposka ul. 12 tel. 28-12, lekarna pri Angeli varuhu, Aleksandrova cesta 33, tel. 22-13.

Kino

Esplanade kino. Danes zadnjič „Psem sreče“ z Deanno Durbin. Petek „Usoda v planinah“ z Magdo Schneider.

Grajski kino. Danes Paula Wessely v kot „Marija Ilona“. Paul Hörbiger, Willy Birgel. Film, ki bo vam ostal trajno v spominu.

Union kino. „Pod pariškimi mostovi“ sijajni francoski vefilm z Jean Aumontom in Michel Simonom.

Mariborsko gledališče

Četrtek, 15. febr., ob 20: „Stari Rimljan“ Gostovanje Mrakove družine.

Petek, 16. febr.: Zaprtlo.

Sobota, 17. febr., ob 20: „Cigan baron“ Red B.

Premiera Schillerjeve žaloigre „Kovarstvo in ljubezen“ se pripravlja za prve dni prihodnjega tedna. To bo prva uprizoritev le znane igre v novem izbornem Albrechtovem prevodu in novi češki predelavi.

Radio

Petek, 16. februarja

Ljubljana: 7. Poročila in veseli zvoki 11. Solska ura; 12. Naše pesmi in napetosti 12.30 Poročila; 13.02 Koncert RO; 18. Zenska ura; 18.20 Zbor mandolin, 18.40 Francoščina; 19.50 Izseljeniška poročila; 20. Koncert; 21.30 Smelana „Iz mojega življenja“; 22.15 Harmonika. — Beograd: 17.45 Narodne pesmi; 18.20 Koncert na čelu; 19.40 Havajski kvartet, 20.30 Koncert orkestra kraljeve garde; 21.50 Koncert sodobne glasbe. — Sofija: 19. Klavirski koncert; 19.45 Tretje dejanje opere „Tristan in Isolda“. — Budimpešta: 19.30 Prenska opera; 23.25 Pl. gl. — Bruselj L: 22. Muzsorskega opera „Boris Godunov“. — Bukarešta: 19.35 Prenska opera. — Hilversum: 20.45 Simfonični koncert. — Toulouse: 19.30 Lahka gl.; 21. Odlomki iz operet; 22. Lahka gl.; 23. Pl. gl.; 0.15 Jazz. — Dunaj: 16. Lahka gl.; 19.15 Zabavni koncert; 22. Simfonični koncert; 22.15 Vesele plošč. — Firenze: 19.30 Odlomki iz oper; 21. Lahka gl. s plošč in pesmi; 22.10 Pl. gl. — Stuttgart: 20.15 Operetni večer. — Beromünster: 19.05 Koncert sodobne gl.

DRŽAVNA RAZREDNA LOTERIJA.

Glavno zrebanje 38. kola

Din 200.000.—:	61506
Din 100.000.—:	57295
Din 80.000.—:	45524
Din 60.000.—:	8028 20118
Din 50.000.—:	21136 23960 72705
Din 40.000.—:	13508 15039
Din 30.000.—:	4437 74520
Din 20.000.—:	60206
Din 16.000.—:	11285 28023 40462 42413
	61955 86391 93237 97253
Din 12.000.—:	13069 32095 70507 96680
	Din 10.000.—:
8319 9663 13477 25413 28091 37365 42355	
45999 52176 52373 53251 56696 70529 78532	
80060 80337 82639 87746 95200	
	Din 8000.—:
8097 18789 26448 34038 35479 40916 42755	
43193 45596 47433 53684 57438 60282 84457	
93988 97292 98060	
	Din 6000.—:
3113 4508 5761 6101 9485 12158 15121	
19244 24419 36147 37126 40400 53662 54438	
36172 58369 59965 64638 70902 72008 75811	
76474 85279 86618 87342 92143 94250 94190	
	Din 5000.—:
4930 5244 5827 8464 13197 16217 18289	
18493 19822 20339 22430 22467 26305 28676	
30010 33738 42204 42256 42288 42329 43539	
49517 58629 61141 64048 67279 74930 84058	
84630 86220 98527	
	Din 4000.—:
19232 94546 21208 76646 9890 31761 7808	
19312 33033 17305 39369 79145 35336 85971	
62799 24399 64882 83909 52579 7417 68284	
79582 66545 93595 13950 78021 49611 74687	
59896 55814 11885 52824 59708 16132 33527	
70927 95091 72951 90701 68097 71616 93701	
12565 83997 63997 7985 5852 51880 9104	
31497 24001 50786	

(Brez jamstva)

Sledeče srečke so bile kupljene pri nas: št. 61.955 (din 16.000.—), 25.413 in 82.639 (po din 10.000.—), 59.965 (din 6000.—), 5.244 (din 5000.—) in 49.611, 80.786 in 62.799 (po din 4000.—).

Poblaščen glavna konfektura drž. razredne loterije bančna postovalnica BEZJAK, Maribor, Gosposka ulica 25.

Matere — nositeljice kali novega življenja

Sinoči je bil otvorjen s predavanjem ge. dr. Leban-Klemenčeve o nezi in zdravju otroka 3. materinski tečaj, ki ga prireja Žensko društvo. Tečaj je otvorila ga. Jela Levstikova, ki je poudarila, da je tudi letošnji tečaj, ki obsega 10 predavanj, sestavljen v duhu časa ter bo nudil kot tak tako staršem kakor doraščajoči ženski mladini mnogo. Zato je treba, da se ženski svet vedno v polni meri odzove ter napolni dvorano Ljudske univerze do zadnjega kotička; saj so predavanja v okviru materinskega tečaja prava visoka šola za starše, predvsem pa za matere in doraščajočo žensko mladino. Ker so predavanja brezplačna, se jih lahko udeležijo pač vsaka mati. Vsaka mati in vsaka dekle, a tudi oče se morajo zavedati, da z vsakim predavanjem, ki ga ne obiščejo, samo izgubijo. Po vsakem predavanju se bo razvila tudi debata, kakor se je včeraj, ko so matere iznašale svoja vprašanja, ki niso bila važna samo zanje, ampak tudi za ostalo ženstvo.

Predavateljica ga. dr. Leban-Klemen-

cova je v svojih izvajanjih takoj skrajša poudarila, da je cilj vsake žene materinstvo in bodoča mati se mora zavedati, da ni več sama svoj gospodar. Imeti mora dovolj počitka, hoditi mora na izprehode, imeti higiensko obleko, vsaki visoki podpetniki so škodljivi, v njeni hrani mora biti dovolj vitaminov, pripraviti je treba prsne bradavice, da se utrde, dalje je potrebna kopel, je treba pripraviti perilo za dojenčka, potlej pa voziti dojenčka na izprehod in vedeti obvarovati dojenčka pred infekcijami. Prehlajenim in bolnim osebam je treba prepovedati dostop v bližino dojenčka, najbolj brezobzirno pa je, če vodi mati otroka na obisk v bolnišnico. Če koga to opozorilo užali, dokaže s tem pomanjkanje inteligence. Z nepotrebnim poljubovanjem se lahko prenašajo na otroka bolezenske klice. Predavateljica je ob tej priliki povedala nekaj zelo tragičnih slučajev iz zagrebške klinike. Edina narava in dobra hrana za dojenčka je materino mleko, ki vsebuje vse, kar otrok rabi, z nasilno prekinitvijo dojenja se uniči elastičnost

prsnega tkiva in je torej napačna vražda, da dojenje škodi lepoti. Tudi maternica se po porodu pravilneje zmanjša z rednim dojenjem. Dojenčka je treba dojiti vsake tri ure izmenoma na prsni. V 5. mesecu pa mu lahko damo že mlečali z drob (iz 1 dcl vode, 1 dcl mleka, 1 kavne žličke zdroba in 2 in pol kock sladkorja) na isti način se priredi tudi žitni z drob. Otroci radi pijejo tudi kekse na čaju (recept: 2 dcl slabega ruskega čaja, 2 kavni žlički moke iz zdrobljenih keksokuhati 2 do 3 minute, ter dodati 4 kocke sladkorja in kavno žličko limonovega soka). Kasneje lahko začnemo z zdrobom na nerazredčenem mleku (recept: 3 dcl mleka, 7 gr pšeničnega zdroba [kavna žlička] in kocka sladkorja). Važna za otroka je zelenjava, če ni te pa jabolčni kompot. Z 10. mesecem je treba otroka od prs odstaviti. Hranitveni preparati niso priporočljivi. Predavateljica je svoje predavanje zaključila z otroškimi boleznimi, ki jih je tudi prikazala s skopiranimi slikami. —rč.

Zanimivosti

Ali bo nemška podmorniška vojna uspela?

Dosej so Nemci potopili milijon ton ladij — Angleži ne podcenjujejo učinka podmornic

Neki danski list je nedavno poročal, da je Nemčija vse svoje ladjedelnice koncentrirala v cilju, zgraditi vsak dan 2 podmornice, da bi se tako čimbolj pripravila za končni udarec proti angleški blokadi. V Londonu smatrajo takšne vesti za fantastične.

Angleška revija »Motor-Ship« ceni tre nutno produkcijsko sposobnost Nemčije na 6 podmornic mesečno in pravi da bodo v raihu šele od aprila dalje lahko postavili 8 podmornic na mesec v promet. V juliju bo proizvodnja podmornic dosegla 15, na kraju letošnjega leta pa 20 edinic na mesec. Mesečnik navaja nasled

Cordell Hull med najelegančajšim Amerikancem. Tako je razsodila modna akademija v New Yorku, ki je razpisala anketo o tem, kateri vidni možje se znajo najbolj okusno oblačiti.

Španska vlada je še vedno v skrbeh zaradi vojne. Boji se, da bi se razširila na Sredozemsko morje. V tem primeru bi postala situacija v Španiji nevzdržna, ker bi spet izbruhnili domači boji med monarhisti, falangisti, karlisti in demokrati. Vlada je izdala dekret o razorožitvi 50.000 nasprotnikov sedanega režima, ki se z vsjo vojno opremo še skrivajo po gorah.

Nemški vojaški inženirji gradijo v vzhodni Slovaški več železniških prog, ki imajo prvenstveno strateško važnost. Naperjene so proti Romuniji, poleg tega pa imajo namen, zboljšati dovoz petroleja in žita iz Ukrajine.

Banabani, plemo domačinov na otočju Ellis in Gilbert v Tihem oceanu je darovalo 10.000 funtov za vojne cilje Velike Britanije. Kralj Jurij se je pismeno zahvalil otočanom za dar.

Šet: — Kaj res mislite, da vam bom postal nekoga drugega, da vam bo vstavljal nov trak v stroju?

Tipkarica: — Storitvi bi to morali prav za prav vi, Pomislite, Paderewski je svoj klavir tudi vedno sam uglašil..

nje cenitve nemškega podmorniškega programa:

lanska cenitev (60 ladjedelnic producira mesečno vsaka po eno podmornico);

dve podmornici dnevno;

nemška poluradna cenitev: 1 podmornica dnevno;

angleška cenitev: 2 podmornici tedensko;

revija »Motor-Ship«: 6 podmornic mesečno, 20 na kraju 1940;

Primerjajoč proizvodnjo nemških podmornic v zadnjih dveh letih svetovne vojne in računajoč s podvojeno delovno sposobnostjo v sedanji vojni, računajo

Angleži, da lahko postavi Nemčija 3 podmornice na teden v akcijo.

Za podmorniško službo je treba 6 do 9-letne izobrazbe in aktivne službe. Mladi častniki morajo služiti 5 let kot tretji in 4 leta kot prvi poročnik podmornice, preden se jim lahko zaupa poveljstvo. Ker je s potopljenimi podmornicami utonilo tudi mnogo starih častnikov, ne bo zanje tako hitro najti nadomestila.

Nemške podmorniške sile Angleži ne podcenjujejo, zato so izpopolnili tudi zračno kontrolo nad morjem, se zavarovali pred minami in sploh pripravili vse, da bi učinek tega nevarnega orožja čimbolj zmanjšali.

Majhni ljudje naj ne zavidaajo velikim!

Dame, ki se pritožujejo, da so nesrečne, ker so majhne rasti, naj se tolažijo, da tudi veliki ljudje niso srečni. Tako piše nekta gospa, ki meri v višino 180 cm, da je bila vselej v zadregi, kadar je vstopila v kak prostor, ko so se oči vseh navzočih takoj vrle vanjo. Srečna je bila, če se je mogla vsesti in že vnaprej jo je bilo strah, kadar bo spet treba vstati in nasitiiti radovedneže s previsoko postavo. Majhna ženska laže kupi kaj sebi primerne, visoki ljudje imajo ve-

dno križ z obleko, obutvijo in rokavicami, še težje jim je najti primernega moža, ker se ravno dolgi radi zaljubijo v majhne ženske. V sportu menijo možje, da so velike ženske močne kakor atleti, pa pozabljajo, da so končno le šibkejši spol. V gledališču se jezijo dolgini zaradi nerodnega sedenja, drugi za njimi spet, ker jih motijo pri pogledu na oder. V tramvaju, na železnici in v avtomobilu so visoki ljudje zmerom bolj v zadregi kakor majhni.

»Triumfalni povratek Japoncev«. Tako javlja japonski brzojavci s fronte severno od Naninga. Pravi, da se Japonci vračajo zmagošlavno v svoja oporišča potem ko so »prereševali nad trideset kitajskih divizij«.

Nenavaden samomor je napravil 35-letni slikarski pomočnik Gabrijel Vadasz v Miskolcu na Madžarskem. Okrog nog si je ovil žico, polil telo z vodo in vtaknil drugi konec žice v električni tok, ki ga je na mestu ubil.

Fazane bodo smeli loviti v Angliji do 1. marca, ker se jih je foliko zaredilo, da bodo delali škodo. Vzrok je ta, da je bila velika večina lovcev poklicana na fronto in sedaj ni v Angliji skoro nikogar, ki bi fazane lovil.

»Snežni selca« so otvorili kiparji v Bruslju. Na Mestnem vrtu so napravili na prostem celo vrsto umešniških kipov iz snega. Razstavo pod milim nebom je obiskalo rekordno število ljudi. Čisti dobiček je bil izročen Pdedemu križu.

Štirideset let je bil v Poljski neki pacient v Kieverhavnu, glavnem mestu Danske. Ko je bil dve leti star, je nenadoma ohromel, nihče mu ni mogel pomagati. Leta 1900 so ga prineli v bolnišnico, kjer je ostal do danes.

Velika manifestacija za mir so pripravili v Po's Le Duc. Udeležilo se je je 25.000 ljudi.

Več turških cigaret bodo kadili poslej Italijani. Med Rimom in Ankaro se pogajajo tudi za letalske zveze obeh držav.

Angleški parlament v vojni uniformi

Angleška spodnja zbornica je dala oboroženi sili 90 vojakov. Osem od teh jih služi v mornarici, 17 v letalstvu, 65 v suhozemni vojski. Zanimivo je, da je vseh 65 članov spodnje zbornice v suhozemni vojski častnikov, dočim je v lordski zbornici nekaj vpoklicancev, ki niso častniki in služijo kot navadni vojaki. Tako se je pri nedavnem zasedanju lordске zbornice pojavil lord Posslyn v uniformi angleškega vojaka. Sorazmerje na-

V Rusiji je 7 milijonov več žen nego moških

Po objavljenih rezultatih ruskega štetja lani v januarju je štela sovjetska Rusija 170.467.000 prebivalcev. Od teh je bilo 81.665.000 moških in 88.802.000 žensk. V Rusiji je tedaj sedem milijonov več žensk kakor moških. V primeri z zadnjim popisovanjem l. 1926 se je prebivalstvo Rusije v petih letih pomnožilo za 23.400.000 duš. Vsako leto se tedaj poveča število prebivalcev v SSSR za približno 4 in pol milijona ljudi. Prirastek za 15,9% v kratki dobi petih let je zelo visok. Z novo priključenimi kraji Belo Rusijo in zahodno Ukrajino pa šteje sovjetska Rusija nad 182 milijonov ljudi.

»Če hočemo napraviti iz malega človeka razumnika, moramo dobro vzgojiti njegovo lastno razsodnost, namesto da mu vsiljujemo svojo.« Rousseau.

333 mčke in 333 ženske dece se je rodilo v Parizu od 15. do 31. decembra.

Velike težave s cenzuro imajo tudi v Veliki Britaniji. Vsak članek in tudi vsako fotografijo morajo najprej cenzorji odobriti, preden je dovoljen tisk. Pri tem poslu cenzorji še niso tako spretni, ker so pač v svojem običajnem poslu navajeni počasnosti. So pa še dokaj širokogrudni, saj so dovolili te dni angleškimi listom, da so jih temeljito napadli zaradi počasnosti. Listi namreč pišejo, da so šele sedaj, čez 14 dni, dovolili objavo fotografij, ki so bile posnete v zadnjem velikem mrazu. Te slike pa so čisto navadni naravni posnetki velikega snega in lepi prizori iz angleških parkov.

Ne zamudite novega romana!

V soboto pričnemo objavljati nov roman, čigar dramatično in napeto delovanje bo vsakega tesnobno priklenilo. V visokih gorah na ekvatorju, v angleški Keniji, se dve ženi zagrizeno borita za moža. Brezumna in slepa strast gradl, pa spet podira, vstaja in pada, dokler življenje na tragičen način ne izgleda nepetega konflikta štirih src.

Naročite si „Večernik“! Imeli boste z novim romanom prelep užitek!

MARIJ SKALAN:

RAMAS IN JORA

ROMAN ZADNJIH LJUDI NA ZEMLJI

84

Opazovali so zemljo pod seboj in izbirali najugodnejše mesto, ki so si ga nazadnje tudi izbrali, a bilo je treba pred pri stankom še enkrat obkrožiti planet, ako so hoteli brzino tako zmanjšati, da bo pristanek varen. Takur je medtem sprožil posebno pripravo, ki je razširila na obe strani letala kovinska krila, da je moglo nanje oprto mirno pluti nevisoko nad zemljo. Za ta zadnji krožni polet okoli planeta so potrebovali dosti več časa, kakor za prejšnjega, zato so tudi laže in bolj opazovali pokrajine, nad katerimi so leteli. Natanko so videli morja, zalive, otoke in celine ter na njih gore, doline, ravnine, reke in jezera. Na stepah in savanah so opazili mnogo živali. Nekateri so bile podobne nekdanjim na zemlji, drugi so pa bile popolnoma svojevrstne. Povsod so rifotale tudi velike in male ptice. Največjo pozornost so pa vzbudile neke ogromne tekajoče ptice sredi step. O ljudeh ali drugih razumnih bitjih ni bilo nikjer ne duha ne sluha, pač pa se jim je zazdelo, da so opazili neke opice.

Končno so se počasi vračali na prostot,

ki so si ga bili prej izbrali za pristanek. Letalo je polzelo vedno bolj počasi in čez nekaj časa je Takur že dal znamenje, naj se Ramas in Jora povzpeta na zmeti, da se zavarujeta pred morebitnim prevelikim sunkom. Še trenutek in vseмирsko letalo z zemlje se je dobrih sto metrov od morja spustilo na tla in obstalo. Pristanek je bil tako miren, da v letalu skoraj niso čutili sunka. Cilj je bil srečno dosežen. Ramas je odprl vrata vozila in skočil ven:

»Pozdravljena, nova domovina!« je zaklical iz polnih prs in se ozrl naokoli. »Ozračje je ugodno, samo toplo je tu bolj, kakor je bilo v Rayanipuru«, je zaklical Jori in ji pomagal izstopiti. Za njo je prišel še Takur.

Vsi trije so se ozrli po okolici in prevzelo jih je nepopisljivo čustvo, ki je bilo mešanica vsega, kar more človek občutiti veselja, ponosa, sreče, pa tudi bolečin in tesnobe.

Stali so v bližini morja na prostranem ravniku, ob katerem se je izlivala v ocean mala reka. Tik za travnikom se je prebri vzpenjal gozd. Na bregu reke so ra-

stla neka čisto neznaná drevesa, polna cvetja in sadja obenem. Jora je stekla k njim in utrgala nekaj velikim pomarančam podobnih sadov ter jih pokusila. Bisi so sočni in sladki. Navdušena jih je prinesla Ramasu in Takurju, ki sta medtem opazovala krasne ptice, letajoče in skakajoče brez strahu okoli njiju. Čez travnik so se podili veliki metulji in s tal so dehtele prekrasne cvetice.

»To je raj,« je vzkliknila Jora.

»Raj prvih ljudi na novi zemlji,« je dejal Ramas.

»Joj, najrajši bi vse obtekala in vse pregledala,« je gostolela Jora. »Kaj bomo počeli sedaj? Pojdimo malo na izprehod da si ogledamo okolico svojega novega domovanja!«

»Pojdimo!« je pritrdil Ramas in prijel Joro za roko.

»Bodita previdna! Orožje v roke!« je dejal Takur.

»Ali ti ne pojdeš z nama?« je vprašal Ramas.

»Ne morem. Imam še neke nujne opravke.«

Ramas in Jora sta odhitela čez travnik proti morskemu obali in ob njej dalje proti ozdu. Toda na vsakem koraku sta srečala nekaj novega in neznanega, kar je vzbudilo njuno polno radovednost. Tu sta našli na čudovite cvetice, tam na neznanu sadje, dalje na vseh vrst živali,

ptice, žuželke, plazilce in tudi prve sesalce, ki se ju niso prav nič bali. Nasprotno, približali so se jima in ju občudovali prav tako radovedno, kakor ona dva nje. Tako sta hodila okoli dolgo in skoraj pozabila, da se morata vrniti.

»Saj morava nazaj!« se je nazadnje spomnil Ramas in prijel Joro za roko.

Hitela sta zopet vzdolž obale in srečno prispela k vseмирskemu vozilu. Ko sta vstopila, sta našla očeta na ležišču. Misli sta, da spi, a ko sta ga pričela dramiti, sta opazila, da je nezavesten. Ramas je prestrašen planil k omari za zdravila in posrečilo se mu je Takurja res kmalu spet prebuditi.

»Kaj se je zgodilo? Kaj ti je, oče?« je vprašal Ramas.

»Usoda mi je pomagala, da sem premagal strup, ki je deloval v meni, dokler nismo dosegli cilja. Sedaj mi nobena sila ne more več pomagati. Ranili so me smrtni žarki pred predsedstveno palačo. Ker nisem imel časa poskrbeti pravočasno za zdravljenje, sem obsojen na smrt. Razkrijam se. Ne žalujta! Blagoslov vama! Bodita srečna!«

Njegova roka je omahnila. Oči so se mu za vedno zaprle in Ramas in Jora sta ostala sama. Prva človeka na novem planetu.

K O N E C

Kultura

Januarska številka „Obzorij“

Težišče nove številke »Obzorij« leži vsekar v prozi, kjer sta tokrat zastopana dva mlada: Jože Kerencič in Cvetko Zagorski. Oba njuna prispevka sta izrazito sodobna in socialna po snovi, ki jo obdelujeta; prvi prikazuje dan življenja slovenjgoriške kmetijske družine, drugi pa lanski prvi september oženjenega in priletnega malomeščanskega uradnika Josipa Korošaka, ki stoji že z eno nogo v pokopju ter si je ustvaril pozicijo in oskrbel otroke. Kerencičeva »Krmiljenca« sta poglavje iz daljšega teksta, ki bo, kakor kaže to, verna podoba naše pokrajine in človeka na njej; tistega človeka in tiste družine, katere življenje je ozko povezano z dejstvom, ali bo mešetar plačal krmiljenje po 4 ali 5 din. Kerencič pripoveduje hladno, skoraj mimo grede, ali vendar so dejstva, ki jih riše, psihološko poglobljena, in primejo. Nasprotno pa pripoveduje Zagorski v »Vojni« statično: podoba malomeščana Korošaka ne zraste do dela iz dejanja iz Korošakove poti in dogodkov, ki se ta dan vrtijo okoli njega, ampak ga mora avtor nešteto krat komentirati. Zato Zagorski ne prepričuje. Za beletrističen del številke so prispevali še Branko Rudolj subjektivno lirsko pesem »Mesečina pozimic«, Zagorski liriko »Pozdravi« in Janko Samec sonet »Slovensko ljudstvo«, ki je napisan s precejšnjo rutiniranostjo. K prozi v številki bi spadal tudi prevod »30 milijonov Amerikancev« iz najnovejše Adamičeve knjige »Moja Amerika«; esejiščno napisan potopis se bo nadaljeval.

Za poročila je umetnostni kritik F. K. Kos prispeval dobrohotno in marsikje po svojih trditvah nedogodno oceno mariborske jesenske umetnostne razstave, v ocenah pa poimenzira bolj kakor ocenjuje Slodnjak z Marjo Boršnik-Skerlakovo o njeni monografiji Askerevega življenja in dela, ocenjuje Glonar (?) pesniški zbirki Boža Voduška »Očarani svet« in Iga Grudna »Dvanajsto uro« ter po T. Debeljaku prevedeno pesnitev Slowackega »Oce okuženi«, dočim je J. Dolar ocenil Koledar CD, Vendlovo Marseljezo, Dermotove Slovenske politične probleme in Vodnikovo pratiko V številki sta še Robičev prispevek »O bistvu filozofije« in Hostnikovi »Kronistovi zapiski«. Pogled v revijo priča, da se bo še najbolj afirmirala z beletrističnim delom. Revijo ure-

juje dr. Kralj, izdaja pa jo Mariborska tiskarna v Mariboru. Naročnina znaša na leto 100 din, za dijake 84 din.

k Zdravniški vestnik je te dni nastopil svoj XII. letnik s prvo številko. v kateri objavljajo tehtne strokovne razprave zdravniki dr. V. Trampuž, dr. R. Blumauer, dr. B. Kunc, dr. Z. Šušteršič, dr. S. Rakovec, dr. L. Pintar in drugi. Pod zaglavjem »Bitja in žitja« nas seznanja z delom dr. Davida Verba (1578—1630), pod zaglavjem »Vejališče za naše strokovno besedje in izrazje« se pa nadaljuje polemika z dr. Černičem. Ostalo številko izpopolnjuje razno aktualno gradivo.

k Iz bolgarskega umetniškega ustvarjanja. Te dni je v Sofiji odprta kolektivna razstava akad. slikarja Nikole Taneva, enega izmed glavnih reprezentantov sodobnega modernega bolgarskega slikarstva. — Sofijska opera poje sedaj Donizettijev »La figlia di regimento«. — Pokrajinsko gledališče v Plovidvu igra med drugim Nušičevega »Narodnega poslanca«. — Mladi bolgarski pesnik Lačezar Stančev je izdal za Novo leto pesemsko zbirko »Sončna dežela«, ki je posvečena pretežno Franciji.

k Društvo hrvatskih književnic. Pred 4. leti je bilo na Hrvatskem ustanovljeno Društvo hrvatskih književnic, podobno kakor Društvo hrvat. likovnih umetnic. Iz poročila o obnem zboru, ki je bil te dni v Zagrebu, posnemamo, da ima društvo redne in podporne članice, da prireja literarne večere, izdaja knjige svojih članic in razpisuje tudi nagrade za najboljša dela. Mimo tega nastopa ob raznih priložnostih kot predstavništvo hrvatskih književnic. Predsednica društva je Božena Begovičeva.

Sport

Prve priave za stafetno prvenstvo

Tekom včerajšnjega dneva je prejel prireditelj letošnjega državnega prvenstva v stafetnem teku 4x10 km prve oficijelne prijave. SK Bratstvo z Jesenic je prijavil dve stafeti. V eni izmed obeh lahko že danes gledamo novega državnega prvaka, saj pripadajo Bratstvu najboljši dolgoprogaši v državi s Francem Smolejem na čelu, ki je enako popularen pri nas doma kakor tudi onstran meja. Tudi ljubljanska Ilirija je svoje sodelovanje že zagotovila, pričakujejo pa se še številne prijave klubov iz vseh zimsko-sportnih središč v državi kakor tudi domačih klubov. Ker bo prvenstvo v bližini Maribora, bo s tem za zunanje goste močno skrajšano potovanje ter nižji stroški, kar bo tudi pripomoglo k

večji udeležbi. Start in cilj tekmovanja bo v Radvanju pred gostilno »Pri lipi«, kjer bo tudi za občinstvo določen poseben prostor. Poseben napovedovalec bo občinstvo sprol obveščal o poteku konkurence. Start bo ob 10. dopoldne, rezultati pa bodo objavljeni popoldne ob 16. v veliki dvorani hotela »Orel«. Zunanji udeleženci bodo dobili na podlagi obrazca K-13, ki ga naj kupijo poleg cele vozovnice na obeh odhodnih postaji, brezplačen povratek. Na startu v Radvanju bo prireditelj državnega prvenstva postavil posebnega funkcionarja, ki bo dajal interesentom potrdila o udeležbi na državnem prvenstvu.

Naši „črni umetniki“ na smučeh

Razen državnega prvenstva bo v nedeljo dopoldne še ena smučka prireditelj. Naši grafiki bodo priredili tekmo v smuku s startom ob 10. pri Razglednem stolpu, cilj pa bo pri gostilni Hoste. Proga bo tekla po večini po novi smučki poti. Za zanimivo konkurenco je razpisan prehodni Gutenbergov pokal, ki ga je v ta namen poklonilo združenje grafičkov.

CELJSKI MOTOCIKLISTI SE ORGANIZIRAJO

Po vestih iz Celja nameravajo po vzgledu Maribora sedaj tudi celjski motociklisti ustanoviti svoje društvo ter kot pododsek vstopiti v Moto sekcijo Avtokluba v Mariboru. V tem cilju si mnogo prizadeva g. Hobacher, ki je že znan po svojem udejstvovanju v motoriziranem sportu. Združitev celjskih motociklistov z mariborskimi je treba tembolj pozdraviti, ker bo njihova organizacija v skupnem delu lahko dosegla še lepše uspehe za napredek motosporta.

SLALOM NA SMOHORJU

SK Laško v Laškem je priredil medklubski slalom na Smohorju. Proga je bila dolga ca 700 m z višinsko razliko 160 m ter 40 vrtači, katere je zelo spretno postavil tehnični vodja g. Zadravec Drago.

Rezultati:

1. Saksida Janez (SK Bratstvo) 2.43.8,
2. Fric 2.46, 3. Gradišnik Dušan 2.47, 4. Breznik Jaka (vsí SPD Celje), 5. Medja Franc (SK Bratstvo).

Najboljši čas dneva je dosegel Fric, ki je prevozil progo enkrat v času 1.15.2. Prvak kluba je postal Šipek Stanko s časom 4.27.4 ter je dosegel v skupnem plasmaju 7 mesto. Prvo plasirani je dobil poleg plakete ličen pokal v trajno last, naslednji trije pa so dobili plakete.

PRED PRIČETKOM LIGAŠKEGA PRVENSTVA

Ako ne bo na novo zapadli sneg ponovno odgodil začetka ligaškega prvenstva, se bodo tekme v srbski nogometni ligi nadaljevale 18. v slovensko-hrvatski pa 25. febr. Prvo letošnje kolo v srbski ligi ima na sporedu tekme BSK—Gradjanski (S), Jugoslavija—Zak, Slavija—Bask, Zemun—Jedinstvo, Bala—Vojvodina, v slovensko-hrvatski ligi pa se bodo v prvem kolu sestali Sašk—Ljubljana, Concordia—Hašk, Gradjanski—Bačka, Split—Slavija (V), Slavija (O)—Hajduk.

s Damsko državno prvenstvo v alpski kombinaciji bo priredil SMK Ljubljana 25. in 26. februarja na Pokljuki. Prijave je treba poslati do 22. februarja na naslov JZSZ v Ljubljani.

Smučarska poročila

(»Putnik«, Maribor, 15. februarja.)

- Mozirska koča na Golteh: — 14° C, zelo mirno, 20 cm pršiča na podlagi 110 cm;
  - Celjska koča: — 11° C, zelo oblačno, mirno, 10 cm pršiča na podlagi 50 cm;
  - Sv. Trije Kralji: — 9° C, zelo oblačno, mirno, 20 cm pršiča na podlagi 30 cm, sankališče zelo dobro, znežne razmere na cesti zelo dobre;
  - Sv. Lovrenc na Pohorju: — 23° C, jasno, mirno, 15 cm pršiča na podlagi 32 cm;
  - Ribnica na Pohorju: — 19° C, jasno, mirno, 15 cm pršiča na podlagi 32 cm;
  - Senjorjev dom: — 14° C, jasno, mirno, 20 cm pršiča na podlagi 80 cm;
  - Kotlje - Rimski vrelci: — 21° C, jasno, mirno, 14 cm pršiča na podlagi 35 cm, snežne razmere na cesti zelo ugodne;
  - Peca: — 22° C, jasno, mirno, 10 cm pršiča na podlagi 100 cm.
- Smuka povsod idealna!

MALI OGLASI

CELT MALIM OGLASIM V malih oglasih vane vsaka beseda 50 pa najmanjša pristojbina za to oglašje je 30 s. — Uražbe oreklici dopisovanja in žensko-vaniki oglašje din 1. — po besedi najmanjši znesek za te oglašje je din 10. — Debeli tiskane besede se računajo dvojnó. Oglasijski tavek za enkratno objavo znaša din 2. — Znesek za male oglašje se plačuje takó pri naročilu oziroma za te vnoslati v usmu »kupa« z naročilom ali pa ne oofini obožnici na sekovni račun št 11 216. Za vse nismene odgovore vrede malih oglašev se mora priložiti znakma za 2 tin

Razno

GODBO
za nedeljo, lahko so tudi tam-buraši, išče gosilna Kren. Pobrežje. 348-1

JOŽE MERNIK
ključavnčarstvo in specialno avtogen, varjenje vseh kovin in litn. Maribor, Trubarjeva ulica 4. 350-1

Posesti

LEPA HIŠA
z vrtom na lesem, sončnem kraju, ugodno na prodaj. Letni donos 7200 din. Cena nizka. Naslov v ogl. odd. »Večernika«. 345-2

HIŠO Z VRTOM
kupim do 70.000 din. Plačam 50.000 din takoj, ostalo po dogovoru. Pism. ponudbe pod »Hiša« na ogl. odd. »Večernika«. 360-2

Prodam

ANGLEŠKI SETERJI
čistokrvni, stari 7 mesecev, globoko pod ceno vrednosti napredaj. Vprašajte: Gregorčičeva 4-I. desno. 353-4

BUKOVA DRVA
prvovrstna okrogla, rezana in dos avljena, m din 95.—, Ehrlich, Studenci, Aleksandrova 62. 367-4

Stanovanje

STANOVANJE
lepo sončno, 3-sobno, oddam takoj v novi hiši. Slovenska ul. 37. Povprašati Gospojna ul. 13, Schmid. 309-5

DVE MALI SOBI
in kuhinjo oddam takoj dve-ma ali trem mirnim osebam. Pobreška c. 21, v bližini magd. cerkve. 343-5

STANOVANJE
soba, kuhinja, oddam. Meljska cesta 31, Krivec. 354-5

STANOVANJE
1 soba in kuhinja, oddam pri Vodnikovem trgu. Pristaniška ul. 2. 364-5

Sobo odda

SOBO
dve posteli, kopalnica, s prehrano ali brez oddamo. Glavni trg 23/III. desno. Vprašati od 12.—13. ure. 340-7

KABINET
oddam takoj z vso oskrbo in uporabo kopalnice pri kolodvoru. Naslov v ogl. odd. »Večernika«. 357-7

OPREMLJENO SOBO
oddam gospodu. Vprašati Slovenska ul. 20, v trgovini. 362-7

MAJHNO SOBO
v novi hiši s souporabo kopalnice oddam s 1. marcem. Naslov v ogl. odd. »Večernika«. 363-7

Sluzbo dob

TRGOVSKEGA POMOČNIKA
z dežele spre.me Plauc, trgovina, Maribor 327-9

MIZARKEGA POMOČNIKA
z lasnim orodjem iščem za popraviljanje polhišiva. Naslov v ogl. odd. »Večernika«. 347-9

PLAČILNEGA NATAKARJA
ali natakaričo sprejemmo s 1. marcem. Istotam se sprejme tudi vajenec in gospodična za točil'co, inteligentna, pridn' in poštena, iz boljše družine. »Slavija«, nasproti kolodvoru 358-9

Oglašujte!

Lokal

GARAŽO
za tovorni avto blizu kolodvoru, iščem. Knez, Aleksandrova 36/II. 35-14

Kapital

HRANILNE KNJIŽICE
vrednostne papirje kupujemo stalno in po najvišjih cenah in proti takojšnemu plačilu Rudolfa Zore, Ljubljana, Gledališka 12. 13617-16

Kam, kje?

DAMSKI TRIO
prvovrsten igra od 15. februarja dalje dnevno. Plauc, Glavni trg. 326-17

NA PRLESKE GIBANCE
v nedeljo v gostilno Kren (Klemenšak) od 15. ure naprej. 349-17

DAMSKA KAPELA
s slovečo harmonikarico Sofijo dnevno v res avraciji »Ljutomer«, Ročovski trg 8. 359-17

Naročniki kupujte pri naših inserentih ter oglasujte!

RADIO GODEC MARIBOR

KRALJA PETRA TRG 6

Tkalke

za revolver stroje išče tekstilna tovarna

BRAČA BUREŠ

ZAGREB, Branimirova 43 (Palača Penkale)

NAJPOPOLNEJŠE HARMONIKE SVETA

HÖHNER GENERALNO ZASTOPŠTVO

SCHNEIDER ZAGREB, NIKOLIČEVA 10

HÖHNER harmonike so od vseh na boljše

Priložnostni nakup damskih čevljev

od din 120.— do din 160.—

Oglejte si stransko zložbo tvrdke

King Shoe, Gosposka 30

Najboljše sredstvo proti kašlju, gripi, hripavosti in oslabelosti je medicinal

„SLADIN“

TOVARNA SLADA, CELJE

Doza 1 kg franko din 30.—

DOBER OGLAS

v dobrem listu, na dobrem mestu, to je pravi uspeh.

Prepričajte se z oglaševanjem v

»VEČERNIKU«